

Vier Micro's wereldkampioen

Jaap van den Herik

Vier micro's wereldkampioen

In het vierde wereldkampioenschap voor microschaakcomputers zijn vier programma's op de eerste plaats geëindigd. Aangezien enkele ronden voor het einde, op voorstel van Sid Samole (Fidelity), in onderling overleg besloten werd de in de reglementen opgenomen systemen om tot één winnaar te komen (Buchholtz systeem, etc.) niet toe te passen, kent de (computer)schaakwereld nu vier microcomputerschaakwereldkampioenen, te weten Psion Chess (Richard Lang), Princess X (Ulf Rathsmann), Mephisto A (Thomas Nitsche en Elmar Henne) en Elite X (Dan en Kathe Spracklen, chess advisor: Boris Baczynskij). De programma's behaalden alle vier 5 uit 7.

Het toernooi

Het toernooi vond plaats van 9 tot 15 september in Glasgow, min of meer in het kader van het 100-jarig bestaan van de Schotse schaakbond. Er werd gespeeld in het Ingram Hotel. De sponsors waren Computer Games limited en Lang's Supreme Whisky in samenwerking met Stakis Hotels plc. De 19 deelnemende programma's moesten 7 ronden volgens het Zwitserse systeem tegen elkaar spelen. Aangezien het een oneven aantal betrof was er iedere ronde een programma vrij (voor zo'n bye ontving het een half punt). Natuurlijk waren de diverse firma's met meer dan één programma vertegenwoordigd. Er waren dan ook speciale paringsregels. Niettemin zag men kans elkaar voortdurend in de haren te vliegen, te dreigen met terugtrekken, etc. De commerciële belangen die op het spel staan zijn dan ook niet gering.

Toekomstig beleid

Aangezien het toernooi onder auspiciën van de ICCA (International Computer Chess Association) gespeeld werd en dit geharrewar na Travemünde en Boedapest kennelijk regelmaat gaat worden, vroeg ICCA-president prof. Newborn zich af: "Is een programma dat met een snellere klokfrequentie speelt dan zijn evenbeeld in de winkel, wel of niet commercieel verkrijgbaar?" Immers, een handige koper kan zelf de interne klok veranderen. In het decembernummer van de ICCA Journal deed Newborn verslag van de gebeurtenissen.

Een eis van de ICCA is dat het wereldkampioenschap voor iedere microcomputer-schaakprogrammeur toegankelijk moet zijn. Daarom zijn er ook drie titels: 1. de wereldkampioen (zie boven); 2. wereldkampioen commerciële klasse (gewonnen door Mephisto); 3. amateur wereldkampioen (gewonnen!) door Chesnut 3.0 met 0 uit 6 en een bye).

Het toernooi-overloop

De sterkste programma's ontliepen elkaar niet veel. Psion was steeds bovenaan te vinden, maar Princess X, Mephisto A en Elite X wisten zich daar later bij te voegen. De programma's met 4.5 of 4 punten zijn niet nadrukkelijk zwakker.

In het oktobernummer van 'Computerschaak' (p. 195) wordt een nieuw testteam van schaakcomputers aangekondigd, bestaande uit C de Gorter, B. Verbaan, F. van der Vliet en G. van Beinum. Dit team gaat, naar het zich laat aanzien, de zaken serieus aanpakken, doch heeft enige pech met z'n eerste notities. Zij schrijven: "Mat met K+L+P tegen K is, hoewel programmeer-technisch zeer interessant, iets wat geen verschil in toernooiresultaten geeft". Eerlijk gezegd, dacht ik het er mee eens te zijn, maar het is niet waar. In de tweede ronde kreeg Elite dit eindspel op het bord en kon het niet(!) winnen. Anders had Elite Y mogelijk ook 5 punten gehad en hadden we vijf wereldkampioenen gehad (misschien niet helemaal juist, want er was een andere indeling geweest, maar toch...).

Eindstand: 1-4 Psion Chess, Princess X, Mephisto A, Elite X 5 (uit 7); 5-7 Concess X, Fidelity Elegance, Elite Y 4.5; 8-10 Mephisto C, Sargon III, Apple II, Private Line 4; 11-12 Mephisto B, Sargon/MacIntosh 3.5; 13-15 Concess Y, Intelligent Software, Sargon III/Compaq 2.5; 16-18 Colossus 2.1, L'Empereur, Orwell 2; 19 Chesnut 3.0 0.5.

Hieronder geven we de geciteerde K + L + P vs K partij.

Wit: Mephisto B

Zwart: Elite Y

Micro WK 1984, 2e ronde

Siciliaans

1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 e6 4. 0-0 Pge7 5. d3 d5 6. Pc3 a6 7. Lxc6+ Pxc6 8. exd5 exd5 9. Lg5 f6 10. Lf4 Le7 11. d4 g5 12. Le3 Lg4 13. Dd3 Lxf3 14. gxf3 f5 15. f4 gxf4 16. Lxf4 Pxd4 17. Le5 Tg8+ 18. Kh1 Pc6 19. Dxd5 Dxd5 20. Pxd5 Pxe5 21. Tfe1 Pc6 22. Pc7+ Kf7 23. Pxa8 Txa8 24. c3 Tg8 25. Tad1 e4 26. Td7 b5 27. b3 h5 28. Te7 Tg6 29. bxc4 bxc4 30. f4 Td6 31. Kg1 Kf8 32. Kf1 Lf6 33. Te3 Ld8 34. Th7 h4 35. Th5 Td1+ 36. Te1 Td5 37. Te6 Pe7 38. Txa6 Td1+ 39. Ke2 Td3 40. Ta7 Txc3 41. Th8+ Pg8 42. Ta8 Td3 43. Txb4 Kf7 44. Th7+ Kg6 45. Tb7 Pf6 46. Tb4 Td4 47. Te8 Pd5 48. Tbx4 Pxf4+ 49. Ke3 Txc4 50. Txc4 Pd5+ 51. Kd4 Pb6 52. Te6+ Lf6+ 53. Kd3 Pd7 54. Td6 Pe5+ 55. Ke2 f4 56. a4 f3+ 57. Kf2 Kf5 58. a5 Lh4+ 59. Kf1 Pc4 60. Td3 Ke4 61. Txf3 Kxf3 62. Kg1 Lf2+ 63. Kh1 Pxa5 64. h3 Kg3 65. h4 Le3 66. h5 Pc4 67. h6 Lxh6 68. Kg1 Pd2 69. Kh1 Lg7 70. Kg1 Le5 71. Kh1 Pf1 72. Kg1 Pe3 73. Kh1 ... Remise over-

eengekomen op zet 103. Verbruikte tijd 2:51-4:39.

Een ander mooi voorbeeld van hoe zwak de huidige micro's nog in het eindspel zijn zien we in de strijd tussen twee wereldkampioenen.

Wit: Psion Chess

Zwart: Princess X

Micro WK 1984, 3e ronde

Engels

1. c4 e5 2. Pc3 Pf6 3. Pf3 Pc6 4. e3 d6 5. d4 Lf5 6. Le2 Dd7 7. 0-0 Le7 8. dxe5 dxe5 9. Dxd7 Lxd7 10. Pd5 Ld8 11. b3 0-0 12. Lb2 Lg4 13. h3 Le6 14. Pxe5 Pxe5 15. Lxe5 Pxd5 16. cxd5 Lxd5 17. Tac1 c6 18. Ld3 Lg5 19. f4 Ld8 20. g4 Lb6 21. Kf2 Tfe8 22. g5 Lxe3+ 23. Kxe3 f6 24. gxf6 gxf6 25. Tg1+ Kh8 26. Tg5 Txe5+ 27. Txe5 fxe5 28. fxe5 Tg8 29. Lf5 a5 30. h4 Tg3+ 31. Kf4 Tf3+ 32. Kg5 a4 33. bxa4 Lxa2 34. h5 Tg3+ 35. Kf6 Tg8 36. h6 Tf8+ 37. Kg5 Tg8+ 38. Kf4 Ta8 39. Le2 c5 40. Le4 Ta5 41. Kf5 b6 42. Td1 Lg8 43. Td8 e4 44. Le6 c3 45. Lb5 Txb5 46. axb5 c2 47. Te8 cl(D) 48. Txc1 Lf7 49. Te7 Le8 50. Te8 Kg8 51. Kf6 Kf8 52. e6 Kg8 53. Txe8 mat. Verbruikte tijd 1:23-1:29.

Geen van beide partijen scheen zich lange tijd te realiseren hoe sterk de vrije witte pion was.

Schakend Nederland - januari 1985

Prof. dr. H.J. van den Herik: Vier Micro's wereldkampioen